

Tlačová správa

Chýbajú nám kvalifikovaní pracovníci v oblasti digitalizácie, hlásajú malé a stredné podniky

Bratislava, 16. decembra 2021. Najčastejším problémom našich firiem v oblasti digitalizácie je nedostatočná úroveň a potenciál kvalifikovanej pracovnej sily. Závislosť podnikov a zákazníkov sa pritom od fungovania digitálneho prostredia neustále zvyšuje. Dôkazom je aj takmer dvojnásobné tempo rastu digitálnej ekonomiky (14,2% v roku 2020 oproti 7,9% v rokoch 2017-2019), čo predstavuje 12 miliónov nových užívateľov v online priestore v rozmedzí pár mesiacov. Je preto nevyhnutné, aby najmä malé a stredné podniky (ďalej len MSP) maximalizovali potenciál digitalizácie svojich procesov a dokázali tak zvýšiť nielen svoju konkurencieschopnosť, ale i naplniť vlastný potenciál rastu.

Ako však vyplýva z [hodnotenia Európskej komisie](#), nielen slovenské ale i podniky v regióne strednej a východnej Európy v rebríčku transformácie digitalizácie za priemerom EU stále zaostávajú. Problémom je najmä **nízka produktivita a dostupnosť finančného ale aj ľudského kapitálu**. Potenciál v digitálnom priestore pritom môže do roku 2025 **dosiahnuť až 200 miliárd EUR**.

Éra digitálnej transformácie prichádza

Zaostávanie Slovenska je ešte výraznejšie - v indexe DESI (Digital economy and society index) zaujalo v roku 2021 až 22-druhé miesto spomedzi 28 krajín. Aby mohli podniky napredovať, je potrebné identifikovať najväčšie problémy, ktorým čelia, interpretovať ich smerom k zástupcom na strane štátu a hľadať riešenia na odstraňovanie bariér pri zavádzaní digitalizácie. Sedenie za okrúhlym stolom na tému "Digitalizácia kľúč k úspechu MSP" v spolupráci s Americkou obchodnou komorou na Slovensku bolo jedným zo série aktivít Slovenskej aliancie pre inovatívnu ekonomiku (ďalej len SAPIE), zameraných na podporu digitálnej transformácie.

"Digitalizácii podnikov sa venujeme už dlhší čas, považujeme ju za kľúčovú pre rast nielen slovenskej ale i ekonomiky v regióne. Snažíme sa nájsť fungujúci model ako nástroj na prepájanie procesov, vymieňanie skúseností so zainteresovanými stranami s výsledkom prinášať v tejto téme jasné stanoviská a riešenia, využiteľné v krajinách V4 uviedol Michal Kardoš, výkonný riaditeľ SAPIE.

Počas tohto sedenia boli identifikované zástupcami MSP viaceré kľúčové témy. Niektoré sa týkajú uchopenia digitalizácie samotnými podnikmi. Problémom býva vnímanie digitálnej transformácie ako čisto technickej témy. V zavádzaní digitalizačných procesov vo firmách je dôležitá aj firemná kultúra. Nasadenie najnovších technológií nepostačuje v prípade, ak podnik nie je ochotný zmeniť vnútorné procesy a bojí sa experimentovať s inovatívnymi produktami.

Z toho vychádza aj zamieňanie pojmu digitalizácia a automatizácia. Niektorí dodávatelia digitalizačných služieb zaznamenali odpor či strach, alebo nedostatok technických znalostí z radov zamestnancov. Tento stav by mohlo zvrátiť aj aplikovanie tzv. change managementu, vhodná edukácia, alebo reskilling, či reprofilácia. Zavádzaním progresívnych krokov vo firmách by reflektovali aj na problém nedostatočnej kvalifikovanej pracovnej sily a to najmä v menej atraktívnych regiónoch. Ako problematické sú aj snahy začínajúcich, či menších firiem investovať neprímerané množstvo prostriedkov do vývoja nových digitálnych riešení pre poskytnutie funkcionality, ktorá je často pokrytá existujúcimi službami v cloude.

Problém digitalizácie by mal riešiť štát. Podnikatelia čelia viacerým prekážkam

Hoci sú politiky a stratégie v tejto oblasti pri existujúcich formách nastavené, problémom je často ich neefektívna implementácia. Jedným z kľúčových problémov je aj nedostatok zahraničného talentu. *“Jednou z najväčších bariér v digitalizácii MSP je nedostatok technického talentu (produktívni manažéri, dizajnéri a programátori). Potrebujeme investovať do technického a digitálneho vzdelávania, v krátkodobom horizonte a preto je nutné vytvoriť priaznivé podmienky zo strany štátu, ktoré motivujú zahraničných špecialistov pracovať na Slovensku”, vyhlásil Patrik Ruman, CEO Techband.io.*

Problém chýbajúcich talentov riešia krajiny formou tzv. Remote jobs, teda spomínaným umiestňovaním ľudí zo zahraničia, naša legislatíva však touto formou po administratívnej stránke firmy nesmierne zaťažuje. Firmy tiež zápasia s byrokratickými bariérami, ktoré sťažujú zvlášť digitálne podnikanie, charakteristické svojou rýchlou a agilnou. Ďalším odporúčaním je edukovať štátny aparát v digitálnych témach pre lepšie chápanie súvislostí a problémov trhu, ako aj prenos skúseností a overených postupov zo zahraničia. *“Okrem podpory rekvalifikácie ľudí na digitálne povolania by štát mohol podporovať aj súkromné vzdelávacie inštitúcie, vyplňujúce medzeru na trhu a poskytujúce vzdelanie, ktoré v univerzitnom systéme chýba”* uviedol Michal Kardoš.

Jednou z ciest, ako pomôcť podnikom pri rozvoji digitalizácie sú rôzne formy čerpania pomoci. Aktuálne najvýznamnejším z nich je Plán obnovy a odolnosti, kde z celkového objemu prostriedkov až 21% napomáha na digitálnej transformácii. Celý komponent číslo 17 v objeme 615 mil. EUR je zameraný na digitalizáciu, z čoho je vyčlenených 183 mil. EUR na rozvoj digitálnej ekonomiky a inovácií. Pre úspech digitálnej transformácie Slovenska bude nevyhnutné, aby sa tieto prostriedky premenili na efektívne navrhnuté a manažované formy podpory s konkrétnymi výsledkami. Pri ich nastavovaní bude spolupráca verejného a súkromného sektora kľúčová. Podniky vyjadrili v tomto smere záujem vyvinúť úsilie a podporiť štát pri efektívnej implementácii Plánu obnovy.

Podporovať digitálnu transformáciu MSP má za cieľ aj iniciatíva pod názvom Liga za digitálny rast (League for Digital Boost). Vychádza z dielne SAPIE a má ambíciu vytvoriť koalíciu aktérov v oblasti digitálnej ekonomiky v regióne strednej a východnej Európy a prostredníctvom prepájania potrieb súkromného systému s tvorbou politik napomôcť hospodárskemu rastu v regióne. Do projektu sa v rámci regiónu zapojili Český svaz průmyslu a dopravy, poľská Únia podnikateľov a zamestnávateľov (ZPP) či maďarské Združenie pre digitálnu ekonomiku (IVSZ).